

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania A. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Rybniku
o ponowne ustalenie wysokości emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 grudnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 20 listopada 2023 r., sygn. akt III AUa 175/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 2. zasądza na rzecz adwokata A. B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Katowicach kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

l.n

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Rybniku wyrokiem z 14 października 2020 r., IV U 702/20, zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rybniku z 23 maja 2016 r. w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do ponownego ustalenia podstawy wymiaru emerytury odwołującego się A. K. na podstawie art. 111 ustawy

emerytalnej, przy ustaleniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia w wysokości 173,51% począwszy od 4 stycznia 2016 r.

Apelację złożyli odwołujący się oraz organ rentowy.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 20 listopada 2023 r., III AUa 175/21, oddalił apelację odwołującego się oraz z apelacji organu rentowego oddalił odwołanie w całości.

W imieniu odwołującego się pełnomocnik ustanowiony z urzędu zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na nieważność postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c., wskazując, że skład Sądu drugiej instancji był sprzeczny z przepisami prawa oraz wskazał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej polegającą na rażącym naruszeniu art. 233 k.p.c. oraz art. 278 k.p.c. poprzez oparcie przez Sąd Apelacyjny na opinii biegłej S. K. z 30 czerwca 2023 r. w sytuacji, gdy wnioski wyżej wymienionej opinii kontrastują z pozostałymi dowodami z dokumentów zgromadzonymi w przedmiotowej sprawie, oraz nie uwzględniają treści zeznań świadków oraz ubezpieczonego złożonych w toku postępowania prowadzonego w przedmiotowej sprawie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie od skarżącego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do

rozpoznania i jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą istotne okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

W pierwszej kolejności odnosząc się do najdalej idącego zarzutu nieważności postępowania, wskazać należy, że w sprawie nie doszło do nieważności postępowania, co ostatecznie wyjaśnione zostało w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (LEX nr 3523123), zwłaszcza że jej skutki są prospektywne. Jednocześnie powołane rozstrzygnięcie objęło swym zakresem analizę wątków wynikających z postanowień Konstytucji RP oraz Konwencji. Uchwała ma moc zasady prawnej i wiąże inne składy Sądu Najwyższego.

Skarga kasacyjna nie jest również oczywiście uzasadniona. Oczywiście jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 marca 2016 r., II CSK 611/14, Legalis nr 1430479). Jednak przede wszystkim w przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie chodzi li tylko o wskazanie naruszenia prawa przez sąd, choćby oczywistego, lecz o to, aby wykazane uchybienia sądu skutkowały wydaniem oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 28 lutego 2012 r., I PK 157/11, LEX nr 1215115). Zatem przy powołaniu się w skardze kasacyjnej na tę przesłankę należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do

rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Tymczasem skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu, ani że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy. Chybiony był ogólnikowy i polemiczny wniosek o jej rzekomo oczywistej zasadności, bo taki wniosek i wada kontestowanego wyroku nie są widoczne od razu i bez potrzeby ponownej szczegółowej weryfikacji zebranego i prawidłowego ocenionego materiału dowodowego. Jeżeli strona postępowania nie zgadza się z konkluzją biegłego, nie może oczekiwać dopuszczania kolejnych lub uzupełniających opinii biegłych sądowych kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni korzystną dla siebie tezę (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 marca 1997 r., II UKN 45/97, OSNAPiUS 1998 Nr 1, poz. 24).

Skarżący w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd drugiej instancji ocenę dowodów. Podnoszone przez niego argumenty stanowią polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Orzecznictwo wypracowane na gruncie art. 233 § 1 k.p.c. jest obszerne, a zarzut naruszenia tego przepisu nie może wypełniać kasacyjnej podstawy naruszenia prawa procesowego z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 398³ § 3 k.p.c., ponieważ dotyczy kwestii oceny dowodów przez sądy *meriti* (wyroki Sądu Najwyższego: z 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681; 10 czerwca 2014 r., I PK 309/13, LEX nr 1494015; 10 maja 2023 r., II CSKP 1122/22, LEX nr 3555414). Do postępowania

kasacyjnego nie należy rozstrzyganie sporów o ocenę dowodów ani o prawidłowość ustalenia stanu faktycznego sprawy, którym Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany. Sąd Najwyższy nie jest sądem faktów, a wyłącznie sądem prawa. W zakresie jego ustawowych kompetencji nie mieści się korygowanie ustaleń faktycznych lub oceny materiału dowodowego dokonanego przez sąd drugiej instancji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 30 października 2018 r., I UK 437/17, LEX nr 2570520; z 8 lipca 2021 r., II USK 222/21, LEX nr 3362115). Sąd Najwyższy jest bowiem związany w postępowaniu kasacyjnym ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sądy (art. 393³ § 3 k.p.c.). Wyjątkowo zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może stanowić uzasadnioną podstawę skargi kasacyjnej jedynie wtedy, gdy skarżący, posługując się wyłącznie argumentami juredycznymi, wykaże, że sąd drugiej instancji rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 2005 r., IV CK 122/05, Legalis nr 97143; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2021 r., II USK 244/21, LEX nr 3317008). We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w całej skardze kasacyjnej, brak jest tego rodzaju argumentacji.

Tym samym, wobec niewykazania przez skarżącego istnienia wskazanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez obciążania skarżącego kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c. ze względów natury społecznej oraz zasądzając na rzecz pełnomocnika skarżącego ustanowionego z urzędu stosowne wynagrodzenie.

[SOP]

[a.ł.]

